

15/2000. (V. 26.) BM rendelet

az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés szabályairól a belügyminiszter által irányított rendvédelmi szerveknél

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 9. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - figyelemmel az Mvt. 17. §-ának (7) bekezdésére és 86. §-ának rendelkezéseire, az érintett érdekképviselők egyetértésével - a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. § A rendelet hatálya kiterjed

- a) a belügyminiszter által irányított rendőrségre, a hivatásos katasztrófavédelmi szervekre, az önkormányzati tűzoltóságra és a határőrségre (a továbbiakban: rendvédelmi szervek),
- b) a rendvédelmi szervek hivatásos, szerződéses, köztisztviselői jogviszonyban álló és közalkalmazotti állománya által folytatott minden szervezett tevékenységre,
- c) a tűzoltás és a műszaki mentés, az ezekre való felkészülés, továbbá a készségi szolgálat ellátása során az önkéntes és létesítményi tűzoltóságra,
- d) a rendkívüli munkavégzés során a feladat végrehajtásába bevont külső személyekre, a polgári szolgálatot, illetve polgári védelmi kötelezettség alapján szolgálatot teljesítő személyekre, valamint a belügyi tanintézetek állományára.

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *munkáltató*: a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 247. §-ának (1) bekezdésében meghatározott állományilletékes parancsnok, illetve az önkéntes és létesítményi tűzoltóságok vonatkozásában a fenntartó vagy az alapító okiratban meghatározott jogi személy vezetője (a továbbiakban együtt: állományilletékes parancsnok);

2. *beosztott*: a munkáltatói jogkörbe, az állományilletékes parancsnok szolgálati alárendeltségébe vagy felügyele alá, illetve intézkedési körébe tartozó, valamint a rendvédelmi szerveknél szervezett oktatásban részt vevő személy a gyakorlati és kiképzési feladatok során;

3. *országos hatáskörű központi szervek*: az Országos Rendőr-főkapitányság, a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Határőrség Országos Parancsnoksága;

4. *rendkívüli munkavégzési körülmények*: minden olyan helyzetben történő munkavégzés vagy szolgálatteljesítés, amely az adott szakterületen a feladat végrehajtását általánosan jellemző körülményektől, veszélyhelyzettől, ismert veszélyforrás hatóképességétől eltérő körülmények - így különösen életmentés, tűzoltási, műszaki mentési, mentési, veszélyes anyag kárelhárítási, katasztrófa- és kárelhárítási tevékenység, közvetlen baleseti veszély elhárítása, ismeretlen veszélyforrás esetében történő beavatkozás, fegyverhasználat, fegyveres akció végrehajtása - között történik;

5. *szervezett tevékenység*: a szervezett munkavégzés (Mvt. 87. § 9. pont), valamint a rendkívüli munkavégzés és szolgálati feladat ellátása; a munkaidőn (szolgálati időn) kívüli tevékenység akkor tekinthető szervezettnek - tekintettel a 2. § 6. pontjának b) és c) alpontjaira - amennyiben azt az állományilletékes parancsnok, illetve az általa megbízott vezető elrendeli, és azt a tevékenység meghatározásával, valamint az időpont és az érintett személyek megjelölésével írásban rögzítik;

6. *szolgálati kötelezésekkel összefüggő baleset*: az Mvt. 87. § 3. pontjában meghatározott eseteken túl a hivatásos és a szerződéses állomány tagját szervezett tevékenység közben ért baleset. Idetartoznak továbbá azok a balesetek is, amelyek a hivatásos vagy szerződéses állomány tagját

a) szolgálatba, illetve munkába rendelés esetén a rendelkező parancs vételétől számított időtől a szolgálatteljesítés (munkavégzés) helyére történő megérkezéséig, illetve onnan lakóhelyére menet közben,

b) a kiképzési terv (napirend) szerint előírt gyakorlati foglalkozásokon, a fizikai állóképesség fenntartásával kapcsolatos sportfoglalkozásokon,

c) a rendvédelmi szerv tömegkapcsolatainak erősítése céljából szervezett sportversenyeken, speciális rendezvényeken, bemutatókon érték;

7. *kötött szolgálati és munkahely*: az a meghatározott méretű (alapterületű) kijelölt hely (terület), amelyet a beosztott kizárólag szolgálati előjárója vagy az adott feladatot közvetlenül irányító személy engedélyével, vagy leváltását követően hagyhat el;

8. *munkavédelmi megbízott (őr)*: az állandó készenléti szolgálattal rendelkező tűzoltóságokon szolgálati csoportonként az állományilletékes parancsnok által írásban megbízott személy, aki a 24 órás készségi

(készenléti) szolgálat ellátása során - feladatai ellátása mellett - tevékenységével és munkavédelmi ismereteivel folyamatosan biztosítja a munkavédelmi feladatok ellátását;

9. *védőfunkciójú eszköz*: a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek által kifejlesztett, gyártott, külföldről beszerzett vagy saját rendszeresítési eljárással rendszerbe állított, a személyi állomány szolgálati, kiképzési, sportolási feladatainak ellátásához használt, alkalmazott felszerelés, anyag, tárgy, eszköz. A tűzoltóságok és a hivatásos katasztrófavédelmi szervek állománya által viselt védőfelszerelések (védőruhák) egyéni védőeszköznek minősülnek;

10. *haditechnikai eszköz*: a haditechnikai eszközök beszerzésére vonatkozó eljárási szabályokról szóló 152/1999. (X. 22.) Korm. rendelet mellékletében felsorolt eszközök.

A munkavédelem szervezete

3. § (1) Az 1. § a) és c) pontjában meghatározott szervek tevékenységük szerint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 2. számú melléklete 1. pontjában foglaltakra figyelemmel az alábbi munkavédelmi szempontú veszélyességi osztályba tartoznak:

I. Veszélyességi osztályba:	tűzoltóság
II. Veszélyességi osztályba:	rendőrség, határőrség, hivatásos katasztrófavédelmi szervek.

(2) A szervek veszélyességi osztályba sorolása nem zárja ki, hogy az 1. §-ban meghatározott szerv vezetője az egyes szervezeti egységnél végzett tevékenység alapján az adott szervezeti egységet az I. osztályba sorolja.

(3) A munkavédelmi tevékenységet ellátó személy - a munkavédelmi tevékenység egészére kiterjedően - az állományilletékes parancsnok közvetlen irányítása alatt áll. Jogállását, hatáskörét és feladatait az adott szerv Szervezeti és Működési Szabályzatában (a továbbiakban: SZMSZ) kell meghatározni, beosztását az állománytáblázatban kell rögzíteni.

(4) A munkavédelmi tevékenységet ellátó személy akadályoztatása esetén a feladattal ideiglenesen megbízott, szakképesítéssel rendelkező személy biztosításáról az állományilletékes parancsnok köteles gondoskodni.

4. § (1)

(2) A munkavédelmi tevékenység megszervezése a BM munkavédelmi főfelügyelője feladatkörébe tartozik.

5. § (1) Az állományilletékes parancsnokok feladata az irányításuk alá tartozó szervezeti egységeknél az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosítása, valamint a szakmai felügyeletük alá tartozó szervezeti egységek (munkáltatók) munkavédelmi felügyeletének ellátása. A munkavédelmi tevékenység felügyeletével kapcsolatos feladatokat az országos hatáskörű központi szerveknél munkabiztonsági főfelügyelők (a továbbiakban: rendvédelmi szervek munkabiztonsági főfelügyelői), a területi szerveknél munkabiztonsági felügyelők útján látják el.

(2) A BM munkavédelmi főfelügyelője ellenőrzi a rendvédelmi szervek munkavédelmi tevékenységét, továbbá végzi a rendvédelmi szervek munkabiztonsági főfelügyelői szakmai irányítását.

(3) A rendvédelmi szervek munkabiztonsági főfelügyelői - az egészségügyi szolgálatokkal együttműködve - ellenőrzik a területi és az ezekkel azonos jogállású szervek, valamint a szakmai felügyeletük alá tartozó szervek munkavédelmi tevékenységét. Ellátják a munkabiztonsági felügyelők szakmai irányítását, és segítik a felügyeletük alá tartozó munkavédelemmel foglalkozó személyek munkáját.

(4) A rendvédelmi szervek területi és területi besorolású szerveinél foglalkoztatott munkabiztonsági felügyelők - az egészségügyi szolgálatokkal együttműködve - ellenőrzik a hatáskörükbe tartozó helyi szerveknél a munkavédelmi szabályok érvényesülését.

(5) A rendvédelmi szerveknél foglalkoztatott munkavédelmi szakképesítésű személyek és a munkabiztonsági felügyeletet ellátó személyek - a munkahelyi sajátosságokhoz igazodó - létszámát, a munkavégzés ajánlott napi időtartamát és a szakképesítési követelményeket az *1. számú melléklet* tartalmazza. A rendvédelmi szerveknél bekövetkezett szervezeti- és létszámváltozás esetén az 1. számú melléklet módosítását az országos hatáskörű központi szerv kezdeményezi.

6. § (1) Az állományilletékes parancsnokok - kivéve az országos parancsnok közvetlen alárendeltségében lévő főigazgatót - az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos szervezett tevékenység biztosításának módját és feltételeit - az irányításuk alá tartozó szervezetekre vonatkozóan - Munkavédelmi Szabályzatban (a továbbiakban: MvSz) határozzák meg. Évente legalább egy alkalommal értékelik a szervezetük

munkavédelmi helyzetét, a munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatait és meghatározzák az ezekkel kapcsolatos feladatokat.

(2) Az MvSz kötelező tartalmi követelményeit a 2. számú melléklet tartalmazza.

 7. § (1)-(2)

(3) Az országos hatáskörű központi szerv vezetője határozza meg - e rendelet előírásainak figyelembevételével - az adott rendvédelmi szerv munkavédelmi felügyeletének működési szabályait.

(4) A munkavédelmi felügyelet jogosult az 1. §-ban meghatározott szervektől a feladata ellátásához szükséges alábbi adatokat bekérni:

a) szolgálati és munkabalesetek dokumentumai,

b) a munkáltató által végzett munkavédelmi ellenőrzésekről (munkavédelmi szemle) készült jegyzőkönyvek,

c) a munkavédelmi helyzet éves értékeléséről készített dokumentum,

d) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos szolgálat ellátás (munkavégzés) személyi és tárgyi feltételeivel kapcsolatos adatok.

A munkavédelemmel összefüggő követelmények és eljárási rend

[Az Mvt. 18. §-ának (3) és (4) bekezdéséhez]

8. § (1) A szolgálati feladatok végrehajtásához használt fegyverzet és alkalmazott kényszerítő eszköz nem minősül munkaeszköznek.

(2) Fegyvert, haditechnikai, illetve kényszerítő, vagy más speciális eszközt a szolgálatellátás, a kiképzés, valamint az erőnlétfenntartó foglalkozások során alkalmazott védőfunkciójú eszközt a gyártó vagy az importáló megfelelőségvizsgálata alapján a rendszeresítési szabályok betartásával lefolytatott eljárás után lehet használatba venni.

(Az Mvt. 21. §-ához)

8/A. § A veszélyes létesítmények, munkahelyek, munkaeszközök, technológiák körét - a vonatkozó jogszabályok és a szervezeti egységek kockázatértékelése alapján - az országos hatáskörű központi szerv vezetője határozza meg.

(Az Mvt. 23. §-ához)

9. § A rendszeresített haditechnikai és védő funkciójú eszközök, speciális felszerelések biztonságos műszaki állapotának ellenőrzését (időszakos felülvizsgálatát) el kell végezni. Az eszközt a megfelelőségi-tanúsítványában, műszaki leírásában, illetve külön szabályozásban meghatározott időszakonként biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni. A vizsgálatot az eszköz profiljára szakosodott, akkreditált vagy más, jogszabály által feljogosított intézmény megbízásával, illetve bevonásával kell elvégezni.

(Az Mvt. 24. §-ához)

10. § Rendkívüli munkavégzési körülmények esetén, valamint a készütségi és kiképzési feladatok végrehajtásánál az igénybevétel teljes idejére biztosítani kell:

a) legalább 2 óránként a megfelelő mennyiségű és az egészségügyi előírásoknak megfelelő ivóvizet, az objektumon kívüli szolgálat esetén az MvSz-ben kell rögzíteni az ivóvízzel történő ellátás módját,

b) a feladatok végrehajtásába bevont személyek öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőségét leváltással, megfelelő pihenőhelyre való szervezett szállítással, a különleges alegységek részére a (rendelkezésre álló) speciális mobil berendezésekkel,

c) a 8 óra időtartamot meghaladó tevékenység esetén - a feladat-végrehajtás veszélyeztetése nélkül - legalább 2 óránként munkaközi szünetet, a munkaközi szünetben a pihenést, az egészségügyi, étkezési, valamint a melegedési feltételeket.

(Az Mvt. 27. §-ához)

11. § (1) A kötött szolgálati és munkahelyeken, valamint az állomány mindazon tagjai részére, akik mozgásterükben a szolgálat ellátása vagy a munkavégzés érdekében korlátozottak - 4 óra időtartamot meghaladó munka után, az étkezési időn kívül -, 20 perc munkaközi szünetet vagy a végzett tevékenység jellegétől eltérő, más mozgással járó, a monoton munkavégzést megszakító egyéb tevékenységet kell biztosítani.

(2) Műszaki mentési és kárelhárítási tevékenység során a feladat és a környezet adta lehetőség szerint kell a szükséges mozgástérről gondoskodni.

(Az Mvt. 28. §-ához)

12. § Ha a katasztrófaelhárítás, tűzoltás, műszaki mentési és mentési feladatok, rendészeti akció, kiemelt személyek védelme, illetve járőrszolgálat végrehajtásánál az egyéni védőfelszerelések, védő funkciójú eszközök biztosításán túl a szokásos módon (elkerítés, lefedés stb.) a be- vagy leesési veszély elleni védelem nem biztosítható, akkor a felsorolt feladatok végrehajtása során a biztonságos közlekedés feltételeit az adott körülmények között megvalósítható védelmi mód kialakítását a helyszín adta lehetőségek szerint kell megteremteni.

(Az Mvt. 31. §-ához)

13. § Objektumon kívüli rendkívüli munkavégzési körülmények esetén az adott tevékenységhez elengedhetetlenül szükséges mértékű megvilágítást az egyéni, illetve rendszeresített megvilágítási eszközökkel kell biztosítani.

(Az Mvt. 32. §-ához)

14. § Azokon a szolgálati helyeken (például: határátkelőhelyeken, repülőtereken, közterületi szolgálati helyeken stb.), ahol a veszélyforrás hatásait egyéni védőeszköz használatával és kollektív védelemmel kiküszöbölni nem lehet, ott szervezési intézkedésekkel kell biztosítani a kockázati tényezők (zaj-, rezgés-, por- és vegyi ártalom, sugárzás stb.) minimalizálását.

(Az Mvt. 37. §-ához)

15. § A kijáratok, vészkijáratok, kijelölt menekülési utak megválasztásánál a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyásának szempontjain túl figyelembe kell venni az épületek, objektumok őrzési, biztonsági feltételeinek maradéktalan érvényesítését is. Ezen belül a személyi szabadságukban korlátozott személyek menekítéséről és menekülési lehetőségük biztosításáról is gondoskodni kell.

[Az Mvt. 42. §-ának d) pontjához]

16. § Amennyiben a rendvédelmi szerv hivatásos és szerződéses állományú tagja szolgálati feladata teljesítése során az egészségét, biztonságát fenyegető súlyos és közvetlen veszélyhelyzet alakul ki, jelentéstételi kötelezettség mellett előljárója utasítása szerint köteles eljárni.

[Az Mvt. 51. §-ának (2) bekezdéséhez]

17. § A rendvédelmi szervek hivatásos és szerződéses állományú tagja különösen indokolt vagy speciális esetben szolgálatot egyedül is elláthat. Abban az esetben, ha szolgálati előljárója tudomást szerez a végrehajtandó szolgálati feladat olyan várható veszélyéről, amely a beosztottja életét, testi épségét közvetlenül veszélyezteti, gondoskodnia kell a megfelelő létszám biztosításáról.

(Az Mvt. 57. §-ához)

18. § A hivatásos önkormányzati tűzoltóságokon készenlétségben lévő készenléti csoportonként munkavédelmi megbízottakat (őröket) kell kijelölni. A munkavédelmi megbízottak (őrök) tevékenységének szabályait az országos katasztrófavédelmi főigazgató ajánlása alapján az MvSz-ben kell meghatározni.

[Az Mvt. 60. §-a (1) bekezdésének e) pontjához]

19. § (1) Az országos hatáskörű központi szerv vezetője határozza meg azokat a munkaköröket, amelyeket betöltő személyeknek munkavédelmi vizsgát kell tenniük.

(2) A 6. § (1) bekezdése alapján az állományilletékes parancsnokok az MvSz-ben kiterjeszthetik azoknak a körét, akiknek munkavédelmi vizsgát kell tenni.

(3) A munkavédelmi vizsgát a beosztásba helyezést követő 90 napon belül kell teljesíteni, azt követően 5 évenként meg kell újítani.

(4) A munkavédelmi vizsga alól mentesül az a személy, aki legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkezik.

(5) A munkavédelmi vizsga lebonyolítását, a vizsgával kapcsolatos dokumentációkat az országos hatáskörű központi szerv vezetője határozza meg. A munkavédelmi vizsgára kötelezettek körét, a

vizsgáztatás szabályait az MvSz-ben kell rögzíteni, és az érintettek munkaköri leírásában is meg kell határozni a vizsgakötelezettséget.

[Az Mvt. 63. §-ának (1) bekezdéséhez]

20. § Rendkívüli munkavégzési körülmények között, a feladat végrehajtása érdekében a rendvédelmi szerv hivatásos és szerződéses állományának tagja életének, egészségének és a testi épségének veszélyeztetése esetén is köteles a szolgálati előljáró utasításait - ha azzal bűncselekményt nem valósít meg - végrehajtani, a szolgálatot ellátni.

[Az Mvt. 64. §-ának (4) bekezdéséhez]

21. § Az 1. § hatálya alá tartozó szervek a munkabalesetek és a szolgálati kötelmekkel összefüggő balesetek vizsgálata során a 3. számú melléklet szerinti baleseti jegyzőkönyvet kötelesek alkalmazni.

(Az Mvt. 69. §-ához)

22. § Az 1. § b) pontjában meghatározott tevékenységet végző személyek és a c) pontban meghatározott szervek állománya a külföldi kiküldetés, szolgálati út, illetve külszolgálat során elszenvedett munkabaleset és a szolgálati kötelmekkel összefüggő baleset bejelentési kötelezettségüket - amennyiben a kiküldő szerv elérésére egyéb lehetőség nincs - a magyar külképviseleti szervek útján kötelesek teljesíteni.

(Az Mvt. 82. §-ához)

23. § Az 1. § a) pontjában meghatározott szervek vonatkozásában munkavédelmi bírság kiszabásának nincs helye. A felügyeleti jogkör keretében a rendvédelmi szervek munkabiztonsági főfelügyelői, valamint a BM munkavédelmi főfelügyelője jogosultak és kötelesek a beosztott életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető személy vagy a munkáltatói jogkör gyakorlója ellen fegyelmi eljárást kezdeményezni.

(Az Mvt. 84. §-ához)

24. § Az I. fokú munkavédelmi hatósági jogkört gyakorló országos hatáskörű központi szervek vezetői rendelkeznek az Mvt. 84. §-ban foglalt hatósági jogosultságokkal, amelyeket a rendvédelmi szervek munkabiztonsági főfelügyelői útján látnak el.

Záró rendelkezések

25. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 60. napon lép hatályba.
(2)-(3)

25/A. § (1) Az R. hatálya alá tartozó szervek munka-egészségügyi (foglalkozás-egészségügyi és munkahigiénés) feladatainak ellátására, felügyeleti ellenőrzésére vonatkozó előírásokat külön ágazati jogszabály határozza meg.

(2) Az R. hatálybalépését követően létrejött szervezetek e rendelet hatálybalépését követő 90 napon belül, e rendelet hatálybalépését követően létrejövő új munkáltatók a működésük megkezdését követően 90 napon belül kötelesek elkészíteni az MvSz-t.

1. számú melléklet a 15/2000. (V. 26.) BM rendelet 5. §-ához

A munkavédelmi szakképesítésű személyek és a munkabiztonsági felügyeletet ellátó személyek létszáma, a szakképesítési követelmények és a munkavégzés ajánlott napi időtartama

1. A munkavédelem hatósági felügyeletének személyi feltételei

Szerv	Megnevezés	Munkavédelmi szakképesítés	Fő/munkaidő
Belügyminisztérium	munkavédelmi főfelügyelő	felsőfokú	1/teljes
Országos Rendőr-főkapitányság	munkabiztonsági főfelügyelő	felsőfokú	1/teljes
Határőrség Országos	munkabiztonsági főfelügyelő	felsőfokú	1/teljes

Parancsnoksága BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	munkabiztonsági főfelügyelő	felsőfokú	1/teljes
---	-----------------------------	-----------	----------

2. A munkavédelem felügyeletének (a hatósági felügyelet szakmai támogatásának) személyi feltételei a rendvédelmi szervek területei szerveinél

Szerv	Megnevezés	Munkavédelmi szakképesítés	Fő/munkaidő
Budapesti és Megyei Rendőr-főkapitányságok, valamint a velük azonos jogállású szervek	munkabiztonsági felügyelő	felsőfokú	1/teljes
Határőr Igazgatóságok	munkabiztonsági felügyelő	legalább középfokú	1/teljes
Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságok	munkabiztonsági felügyelő	legalább középfokú	1/napi 4 órában

3. A munkavédelmi tevékenység személyi feltételei a rendvédelmi szervek munkáltatóinál (Például ORFK központi szervei, BRFK, rendőrkapitányságok, BM OKF szervei, hivatásos önkormányzati tűzoltó-parancsnokságok stb.)

I. veszélyességi osztályba sorolt munkáltatóknál:

1-9 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, heti 2 órában.

10-49 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, napi 2 órában.

50-500 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, napi 4 órában.

501-1000 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, teljes munkaidőben.

1000 fő feletti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, teljes munkaidőben és minden megkezdett 600 fő beosztott (munkavállaló) után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy teljes munkaidőben.

II. veszélyességi osztályba sorolt munkáltatóknál:

1-9 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, heti 1 órában.

10-49 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, napi 1 órában.

50-500 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, napi 2 órában.

501-1000 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, teljes munkaidőben.

1000 fő feletti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, teljes munkaidőben és minden megkezdett 800 fő beosztott (munkavállaló) után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy teljes munkaidőben.

III. veszélyességi osztályba sorolt munkáltatóknál:

1-9 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, heti 1 órában.

10-49 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, napi 1 órában.

50-500 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, napi 1 órában.

501-1000 fő közötti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű személy, napi 4 órában.

1000 fő feletti beosztotti (munkavállalói) létszám esetében: 1 fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű személy teljes munkaidőben.

4. Amennyiben a munkáltató az R. 3. § (1) bekezdésében általánosan meghatározott tevékenység mellett más veszélyességi osztályba sorolásra alapot adó tevékenységet is folytat:

- ha ez utóbbi tevékenység magasabb veszélyességi osztályba tartozik és az e körben foglalkoztatottak száma az összlétszám 40%-át eléri, számjéléhez képest eggyel magasabb;

- ha ez utóbbi tevékenység alacsonyabb veszélyességi osztályba tartozik és az e körben foglalkoztatottak száma az összlétszám 60%-át eléri, számjeléhez képest eggyel alacsonyabb veszélyességi osztályba kell a munkáltatót besorolni.

A létszám-kategória szerinti besorolás alapja minden esetben a munkáltató teljes állományi létszáma (akkor is, ha a létszám százalékos aránya miatt magasabb vagy alacsonyabb veszélyességi osztályba kell sorolni a fentiek szerint).

5. A munkavédelem hatósági felügyeletét ellátó munkavédelmi szakemberek nem számíthatók be a 3. pontban meghatározott személyek közé.

6. Az 1. és 2. pontban felsorolt szervek esetében - a munkavédelmi szakképzettség mellett - indokolt, hogy a felügyeletet ellátó személy az adott rendvédelmi szervnek megfelelő felsőfokú szakmai végzettséggel is rendelkezzen. (A munkavédelmi főfelügyelő esetében valamely rendvédelmi szerv felsőfokú végzettségével.)

7. Az előírt minimális feltételeken felüli munkavédelmi szakember foglalkoztatásának szükségességéről az állományilletékes parancsnok saját mérlegelése alapján dönt.

2. számú melléklet a 15/2000. (V. 26.) BM rendelet 6. §-ához

A munkavédelmi szabályzat kötelező tartalmi elemei

A szerv veszélyességi osztályba sorolása a tevékenység és a foglalkoztatottak számarányának ismeretében a külön jogszabály szerint.

I. A munkavédelmi szabályzat hatálya

- 1.1. Szervi hatály.
- 1.2. Személyi hatály.
- 1.3. Területi hatály.
- 1.4. Időbeli hatály.

II. A munkavédelmi tevékenység rendje

- 2.1. A szerv vezetőjének munkavédelmi feladat- és hatásköre.
- 2.2. A munkáltató munkavédelmi feladatainak végrehajtásáért felelős személyek munkavédelmi feladat- és hatásköre.
- 2.3. A munkavédelmi feladatok ellátásával megbízott személy(ek) feladat- és hatásköre.
- 2.4. A beosztott munkavédelemmel kapcsolatos jogai és kötelezettségei.

III. Az alkalmazás munkavédelmi feltételei

- 3.1. Az előzetes orvosi vizsgálatok rendje.
- 3.2. Időszakos orvosi vizsgálatok rendje.
- 3.3. A soron kívüli alkalmassági vizsgálatok rendje.
- 3.4. Az orvosi vizsgálatok elvégzésével kapcsolatos egyéb feladatok.
- 3.5. A munkavégzéshez előírt szaképesítésre vonatkozó rendelkezések.

IV. A munkavédelmi oktatás rendje

- 4.1. Előzetes (elméleti, gyakorlati) munkavédelmi oktatás rendje.
- 4.2. Rendkívüli munkavédelmi oktatás.
- 4.3. Ismétlődő munkavédelmi oktatás.
- 4.4. Munkavédelmi pótoktatás.
- 4.5. A munkavédelmi oktatások eljárási szabályai.
- 4.6. A munkavédelmi oktatással kapcsolatos kötelezettségek.
- 4.7. Munkavédelmi vizsgára kötelezettek.
- 4.8. A munkavédelmi vizsgáztatás szabályai.

V. Egyéni védőeszközök, védőítal, tisztálkodási eszközök és szerek juttatása

- 5.1. Egyéni védőeszközök biztosítása.
- 5.2. Egyéni védőeszközök megrendelése, beszerzése, kiadása, cseréje.
- 5.3. A védőeszközök használatára vonatkozó előírások.
- 5.4. Védőítal-juttatás és -ellátás rendje, a szolgálatellátás, valamint a rendkívüli munkavégzési körülmények esetére.

5.5. Tisztálkodási eszközök, szerek és bőrvédő készítmények juttatása.

VI. A szolgálat ellátására és a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések

- 6.1. Általános magatartási szabályok.
- 6.2. A biztonságos szolgálatellátás és munkavégzésre vonatkozó előírások.
- 6.3. Fiatalkorúak, nők, terhes anyák foglalkoztatási tilalma.
- 6.4. A szerv területén, elhelyezés körletén kívül végzendő munkára vonatkozó előírások.
- 6.5. Meghatározott munkaterületre történő belépés korlátozása.
- 6.6. Más munkáltató dolgozói által végzendő munka a munkáltató területén.
- 6.7. Az objektum (laktanya) használat, kiképzési feladatok, gyakorlatok, bemutatók munkavédelmi előírásai.
- 6.8. Próbaüzem, üzemi próba végzésének rendje.
- 6.9. Az elsősegélynyújtás biztosításának rendje.
- 6.10. A dohányzással kapcsolatos szabályok betartásának ellenőrzése.

VII. A munkavédelmi eljárások rendje

- 7.1. Kockázatértékelés, veszélyes munkahelyek meghatározása.
- 7.2. Létesítmények, objektumok használatba vétele, munkaeszközök (gépek, berendezések) üzembe helyezésére vonatkozó eljárási szabályok.
- 7.3. A munkavédelmi ellenőrzés (szemle).
- 7.4. Munkaeszközök ellenőrzése, időszakos (soron kívüli) biztonságtechnikai és biztonsági felülvizsgálatok.
- 7.5. A munkavégzésre alkalmas állapot ellenőrzésének rendje.
- 7.6. Balesetek bejelentése, kivizsgálása és nyilvántartása. Baleseti jegyzőkönyv kitöltésének szabályai.
- 7.7. A foglalkozási megbetegedések bejelentésének, kivizsgálásának és nyilvántartásának rendje.
- 7.8. A foglalkoztatottak testi épségének vagy egészségének sérelméből eredő károk megtérítésének rendje.
- 7.9. Rendkívüli eseményekre vonatkozó eljárás (fogalom meghatározás, mentési terv).

VIII. A munkavédelmi érdekképviselő, érdekegyeztetés

- 8.1. A munkavédelmi képviselő, a munkahelyi munkavédelmi bizottság.

Mellékletek

(Szükség szerint.)

3. számú melléklet a 15/2000. (V. 26.) BM rendelet 21. §-ához

Iktatószám:

BALESETI JEGYZŐKÖNYV

Szerv megnevezése:

A SÉRÜLT

Neve, rendfok.:

(leánykori név):

Anyja neve:

Lakcím:

Állománycsoportja:

1. Hivatásos 2. Köztisztviselő 3. Közalkalmazott 4. Szerződéses 5. Önkéntes segítő 6. Egyéb

Tevékenysége:

01. Rendőri feladatok végrehajtása

02. Határőrizeti tevékenység

03. Tűzoltói feladatok végrehajtása

04. Katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása

05. Szellemi, irodai tevékenység

06. Gépkezelés, gépkiszolgálás

Születési idő:

TAJ-szám:

Születési helye:

Beosztása, munkaköre:

Beosztási helye:

07. Javítás, karbantartás

08. Munkavégzés kézi erővel

09. Anyagmozgatás

10. Közlekedés

11. Napirend szerinti tevékenység

12. Kötelező sportfoglalkozás

13. Szabadfoglalkozás

14. Kiképzés

15. Egyéb

Szolgálati, szakmai, munkavédelmi ismeretei

1. Igen

2. Nem

3. Nem szükséges

A szükséges szolgálati, szakmai képesítéssel rendelkezik:

Az előírt munkavédelmi oktatásban részesült:

A BALESET Helyszíne:

Időpontja: év hó nap óra
(24 órás időszámítás)

Napja:

1. H. 2. K. 3. Sz. 4. Cs. 5. P. 6. Szo. 7. V.

A szolgálat, illetve munkaidő hányadik órájában történt a baleset?

Fajtája:

01. Járművek ütközése, borulása, gázolás	07. Természeti tényező	13. Égés, forrázás
02. Leesés, zuhanás	08. Ütés, ütődés	14. Fagyás
03. Elbotlás, elesés, elcsúszás	09. Szúrás, vágás	15. Sugárhatás
04. Tárgyak esése, omlása	10. Lövés	16. Biológiai hatás
05. Forgó, mozgó, géprezs érintése	11. Robbanás	17. Elmerülés
06. Áramütés	12. Heveny mérgezés	18. Egyéb

Jellege:

1. Szolgálat, munkával összefüggésben, objektumon belül	4. TB szolgáltatások igénybevétele során
2. Szolgálat, munkával összefüggésben, objektumon kívül	5. Szolgálat, munkával nem összefüggésben, objekt. belül
3. Szolgálatba, munkába menet onnan jövet	6. Szolgálat, munkával nem összefüggésben, objekt. kívül

1. Szerv tulajdonában lévő vagy általa igénybe vett járművel történő közlekedés közben

2. Személyi tulajdonban lévő járművel történő közlekedés közben

3. Tömegközlekedési járművel tört. közlekedés közben

4. Gyalogos közlekedés közben

5. Nem közlekedés közben

Oka:

01. Környezet hibája
02. Anyag, szerszám, gép hibája
03. Egyéb eszköz, szerkezet, berendezés hibája
04. Védőburkolat, -berendezés, jelzőberend. hibája, hiánya
05. Egyéni védőeszköz hibája, hiánya
06. Káros környezeti hatás
07. Emberek támadása
08. Állatok támadása
09. Elemi csapás
10. Előírási, tervezési, szervezési hiba
11. Ellenőrzés elmulasztása
12. Karbantartás elmulasztása
13. Felügyelet hiánya

14. A sérült szakképzetlensége, gyakorlatlansága

15. A sérült egészségi alkalmatlansága

16. A sérült figyelmetlensége

17. A sérült fegyelmezetlensége, gondatlansága

18. A sérült előírástól eltérő tevékenysége

19. A sérült ittassága

20. Más személy szakképzetlensége, gyakorlatlansága

21. Más személy figyelmetlensége

22. Más személy fegyelmezetlensége, gondatlansága

23. Más személy előírástól eltérő tevékenysége

24. Más személy ittassága

25. Más személy jogellenes magatartása

Eszköze, anyaga:

01. Fegyver, lőszer, haditechnikai eszköz
02. Gépjármű, egyéb közlekedési eszköz
03. Gép, gépi berendezés
04. Munkaeszköz, szerszám
05. Sporteszköz, -létesítmény

06. Anyagok, hatások (maró, ionizáló, hő stb.)

07. Berendezési tárgy

08. Használati eszköz

09. Egyéb

10. Eszköz nélkül

Védőeszközök alkalmassága

1. Alkalmatlan, a sérült használta
2. Alkalmatlan, a sérült nem használta
3. Alkalmatlan, a sérült nem használta

Egyéni védőeszköz:

4. Alkalmatlan, a sérült nem használta

5. Szükséges, de nem volt

6. Nem szükséges Védőberendezés:

Volt-e hasonló baleset ezen a szolgálati, illetve munkahelyen az előző évben:

1. Nem

2. Egyszer

3. Többször

A baleset során megsérült személyek száma:

A SÉRÜLÉS Természete (BNO alapján az orvos tölti ki):

Kórisme (magyarul):

01. Törés
02. Ízületi ficam
03. Ízületek, izmok rándulása, húzódása

Felmentési napok száma:

07. Erek sérülése
08. Felületes sérülés
09. Zúzódás sértetlen bőrfelszínnel

04. Koponyaüri sérülés
05. Mellkas, hasüreg, medence belső sérülése
06. Nyílt seb
Súlyossága
1. Könnyű (1-8 nap)   2. Súlyos (8 napnál több)   3. Súlyos csonkulásos   4. Halálos
Egészségügyi szabadság (táppénzes állomány)
kezdetének időpontja:
P. H. ....

10. Égés
11. Mérgezés
12. Egyéb

BM orvos

Kelt:

A baleset részletes, pontos leírása:

(Ha szükséges külön lapon kell folytatni!)

Hasonló balesetek megelőzéséhez szükséges intézkedések, a végrehajtás határideje, felelőse:

Milyen munkavédelmi, illetve más előírást szegtek meg:

Egyéb adatok:

(Tanúk, balesetért felelős személyek, elhalálozás esetén a hozzátartozó adatai, elhalálozás időpontja stb.)

A jegyzőkönyvet készítették: Kelt:

.....
a szerv részéről   munkavédelmi megbízott   érdekképviselő

A sérült a jegyzőkönyvben foglaltakkal

1. Egyetért

2. Nem ért egyet

(Ellenkező véleményt csatolni kell!)

P. H.

.....

sérült (hozzátartozó)

.....

a szerv vezetője (parancsnoka)

4. számú melléklet a 15/2000. (V. 26.) BM rendelethez

Útmutató a balesetek kivizsgálásával, bejelentésével, minősítésével kapcsolatos előírások eljárási szabályairól

A balesetek kivizsgálásának, nyilvántartásának általános szabályai

A baleset-kivizsgálás általános szabályait a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) végrehajtására kiadott 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet vonatkozó előírásai szerint - a rendvédelmi szervekre, illetve a hivatásos állomány tagjaira vonatkozó eltérő rendelkezések figyelembevételével - kell alkalmazni.

E rendelet hatálya alá tartozó szervek személyi állományát ért baleset kivizsgálásáról a munkáltatói jogot gyakorló, állományilletékes parancsnok köteles gondoskodni.

A hivatásos állomány tagját ért baleset kivizsgálásával, minősítésével és orvosi véleményezésével kapcsolatos előírásokat a fegyveres szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 180. §-a, valamint a fegyveres szervek hivatásos, közalkalmazotti és köztisztviselői állományának munkaköri egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságáról, a szolgálat-, illetve keresőképtelenség megállapításáról, valamint a belügyi egészségügyi szolgálat igénybevételéről szóló 21/2000. (VIII. 23.) BM-IM-TNM együttes rendelet 23-25. §-ai tartalmazzák.

Amennyiben a személyi állomány tagját ért baleset (megbetegedés) körülményeiből hivatásos állomány esetén szolgálati eredetűre, más foglalkoztatott esetén munkavégzéssel való összefüggésére lehet következtetni, 48 órán belül baleseti jegyzőkönyvet kell felvenni. A baleseti jegyzőkönyv mintáját a rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

A személyi állomány tagját ért baleset kivizsgálásáért, a munkavédelmi felügyeletet ellátó szerv felé történő bejelentéséért az állományilletékes parancsnok felelős. Az állományilletékes parancsnok a szerv munkavédelmi szabályzatában határozza meg a baleset-kivizsgálás szabályait, a baleset kivizsgálásában részt vevő személyeket.

A kivizsgálás során a sérültet, illetve a tanúkat a baleset körülményeivel kapcsolatban meg kell hallgatni, és arról jegyzőkönyvet kell felvenni, valamint a szükséges bizonyítékokat beszerezni.

A baleset kivizsgálásának eredményeképpen keletkező dokumentációnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a baleset lefolyása a későbbiek során bármikor rekonstruálható legyen, feltárja a baleset okait, a baleset

bekövetkezésében esetlegesen a felelősséget megállapítsa, és a hasonló balesetek elkerülése érdekében iránymutatást adjon.

Az Mvt. 87. §-ának 3. pontjában meghatározott súlyos munkabaleset kivizsgálásába be kell vonni a munkavédelmi felügyeletet ellátó szerv munkabiztonsági felügyelőjét. E balesetek kivizsgálását - az állományilletékes parancsnok jogainak és kötelezettségeinek meghagyásával - a munkavédelmi kérdések vonatkozásában szakmailag a munkabiztonsági főfelügyelő vagy munkabiztonsági felügyelő irányítja. A súlyos baleset kivizsgálása munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül. Ha a súlyos munkabaleset bekövetkezésében közrejátszottak olyan gépek, berendezések, amelyek hatósági felügyelet alá tartoznak, akkor az illetékes felügyeletet is értesíteni kell.

A baleseti jegyzőkönyv kitöltése

Általános előírások

Az előreláthatóan szolgálati kötelemekkel, munkavégzéssel összefüggő balesetet a kivizsgálás során megállapított adatok és tények alapján haladéktalanul, de legkésőbb 48 órán belül „Baleseti jegyzőkönyv”-be (a továbbiakban: jegyzőkönyv) kell rögzíteni.

A jegyzőkönyveket legalább az alábbiak szerinti példányszámban kell kitölteni:

- a jegyzőkönyv egy példánya a baleset minősítésére jogosult állományilletékes parancsnoknál (munkáltatónál) marad,
- egy példányt a társadalombiztosítási ellátások biztosítása céljából az illetékes pénzügyi szervnek (illetményszámfejtő helynek) kell eljuttatni,
- egy példányt a területileg illetékes BM orvos kap, szükség esetén az egészségügyi alkalmasság, illetve a munkaképesség-csökkenés megállapítására meghatározott eljárásban kell alkalmazni,
- egy példányt kap a sérült (hozzátartozó),
- egy példányt kell biztosítani a munkavédelem felügyeletét közvetlenül ellátó szerv részére,
- egy példányt a sérült személyi anyagában kell elhelyezni.

Az állományilletékes parancsnok, illetve az országos hatáskörű központi szervek vezetői - a szerv sajátosságainak megfelelően a leirtaktól eltérő példányszámot is megállapíthatnak. A jegyzőkönyv szöveges válaszokat igénylő valamennyi részét ki kell tölteni.

A kódnégyzetekbe (a továbbiakban: négyzet) - a kivizsgálás tényeinek megfelelő - kódszámot (a továbbiakban: számot) kell beírni.

Részletes előírások

A szerv megnevezése:

Annak az önálló egységnek a megnevezését kell beírni, amelynek az állományába a sérült tartozott, illetve - vezénylés esetén - ahol tevékenységét végezte. A szerv megnevezése után következő három négyzet a területi azonosításra (pl. megye) szolgál és a számítógépes feldolgozást segíti.

A sérült születési ideje:

A sérült születési idejét - év, hónap száma, nap - kell beírni.

A sérült TAJ-száma:

A sérült társadalombiztosítási azonosító jelét (számát) kell beírni.

A sérült beosztása, munkaköre:

A sérültnek a baleset időpontjában fennálló beosztását, munkakörét kell beírni, tekintet nélkül arra, hogy mi volt az eredeti foglalkozása.

A sérült beosztási helye:

Azt a szervezeti egységet kell megnevezni, ahová a sérült közvetlenül be volt osztva.

A sérült állománycsoportja:

A négyzetbe az állománycsoportra vonatkozó megfelelő számot kell beírni: hivatásos 1, köztisztviselő 2, közalkalmazott 3, a Hszt. alapján szerződéses 4, önkéntes és létesítményi tűzoltó 5, egyéb, az előzőkbe nem tartozó kategória 6.

A sérült tevékenysége:

Annak a tevékenységnek a számát kell beírni - függetlenül a beosztástól, munkakörtől -, amelyet a sérült a baleset bekövetkezésekor folytatott.

A 01, 02, 03 és 04 számokat az adott rendvédelmi szerv törvényben, jogszabályokban meghatározott rendvédelmi tevékenységének, szolgálati és rendkívüli munkavégzési körülmények között ellátott feladatai közben bekövetkezett baleset esetén szabad használni.

A napirend szerinti tevékenység és a szabadfoglalkozás (11 és 13 számok) válaszként csak bentlakásos, tartós vezénylés alatt állók esetében adható. Idetartozik a 24 órás készenléti szolgálatot ellátó állomány is.

Kötelező sportfoglalkozás (12 szám) tevékenység körébe kell sorolni - a napirend szerinti sportfoglalkozások mellett - azokat a sportfoglalkozásokat, amelyek szervezeten, a parancsnok írásos engedélyével, elrendelésével történnek. (Pl. tűzoltóversenyen, fizikai állapotfelmérés közben, illetve az ezekre történő felkészülés közben stb.)

A sérült szolgálati, szakmai ismeretei:

A felsorolt három válasz közül kell a felső, illetve az alsó négyzetbe beírni a megfelelő számot.

A szükséges szakmai képzés elbírálásánál a tevékenységhez szükséges szakmai képzésre (pl. hegesztővizsga, szakmunkás-bizonyítvány stb.) vonatkozó előírások az irányadók.

A munkavédelmi oktatás elbírálására a munkavédelmi szabályzatban az oktatásokra, illetve a munkavédelmi ismeretek számonkérésére vonatkozó előírások az irányadók.

A baleset helyszíne:

A baleset bekövetkezésének pontos helyszínét kell megnevezni (pl. helységnév, utca, házszám; a létesítményen belül: műhely, udvar, szoba stb.).

A baleset időpontja:

Az 1-2. négyzetbe a baleset évének utolsó két számjegyét (pl. 2004. évnél 04-et).

A 3-4. négyzetbe a baleset hónapjának megfelelő számot (pl. április esetén 04-et).

Az 5-6. négyzetbe a baleset napjának számát.

A 7-8. négyzetbe a baleset bekövetkezésének óráját (pl. ha hajnali három és négy között történik a baleset 04-et, ha délután négy és öt óra között, akkor 17-et) kell beírni.

A baleset napja:

A baleset napjának megfelelő számot (pl. csütörtök esetén 4-et) kell a négyzetbe beírni.

A szolgálati, illetve a munkaidő hányadik órájában történt a baleset:

A négyzetbe a baleset előtt eltöltött, megkezdett munkaóra számát kell megadni (pl. munkakezdés utáni első 10 percben bekövetkezett balesetnél 01-et). Ha a baleset szolgálati időn (munkaidőn) kívül történt 00 órát kell beírni. Készenléti szolgálat esetén a szolgálatváltás és az azt megelőző - a szolgálati helyen eltöltött - időben 01-et kell írni. Amennyiben rendkívüli okok miatt a szolgálat nem fejeződik be a szolgálati idő végén, akkor a ténylegesen eltöltött időt kell figyelembe venni.

A baleset fajtája:

A balesetet okozó körülmények csoportját kell megadni (pl. elesésnél 03-at, robbanásnál 11-et).

A baleset jellege:

A baleset jellegére vonatkozó megfelelő számot a felső négyzetbe kell beírni.

Külön meg kell állapítani azt, hogy a felső négyzetben meghatározott jellegű baleset, közlekedés közben vagy attól függetlenül következett-e be. Az erre vonatkozó meghatározást az alsó négyzetbe, a mellette lévő megfelelő szövegrész kiválasztása alapján kell beírni.

A baleset oka:

A baleset elsődleges okát a felsorolt, balesetet kiváltó tárgyi, környezeti, szervezési vagy személyi tényezők közül kell kiválasztani. A kiválasztott ok előtt lévő számokat kell a négyzetekbe beírni. Elsődleges okként azt kell tekinteni, ami a balesetet közvetlenül kiváltotta. A sérült egészségügyi alkalmatlansága (15-ös szám) a baleset pillanatára vonatkozó állapotot minősíti (pl. hirtelen rosszul).

A baleset eszköze, anyaga:

A balesetet okozó eszköz, anyag megfelelő számát kell megadni (pl. a kalapáccsal történő kézsérülésnél 04-et, törött székláb miatt bekövetkezett balesetnél 07-et, egyenetlen talajú sportpálya esetén 05-öt).

Védőeszköz alkalmassága:

Az egyéni védőeszközre, valamint a gépjárművekbe beszerelt biztonsági övre a felső négyzetbe, a védőburkolatra, védőberendezésre, jelzőberendezésre az alsó négyzetbe a felsorolt megnevezések közül a megfelelő válasz szerint külön-külön válaszolva kell a válaszok mellett levő számokat beírni.

Volt-e hasonló baleset ezen a szolgálati, illetve munkahelyen az előző évben:

A felsorolt meghatározások közül a megfelelő válasz melletti számot kell a négyzetbe beírni.

A baleset során megsérült személyek száma:

A négyzetbe a baleset során megsérült személyek számát kell beírni. Ha 9-nél több személy sérült meg, akkor a négyzetbe 0-át kell beírni és a tényleges számot az „egyéb adatok” rovatban kell megadni.

A sérülés természete (Az alapellátó orvos tölti ki.):

Az orvos minden esetben köteles a BNO kódot megjelölni, a kórismét magyarul meghatározni. Politraumás balesetknél az orvos a vezető kórismének megfelelő választ adja meg, a mellette levő számok beírásával.

A sérülés súlyossága (Az alapellátó orvos tölti ki.):

A válasz kiválasztásakor - a „Könnyű (1-8 nap)” és a „Súlyos (8 napnál több)” esetében az orvosi felmentési javaslatot kell figyelembe venni.

Felmentési napok száma:

A „Sérülés” rovat jobb felső sarkában lévő három négyzetbe a szolgálat (munkavégzés), alóli felmentési naptári napok számát kell beírni. Amennyiben a felterjesztés időpontjáig (30 napon belül) ez nem ismert, úgy üresen kell hagyni, és azt az ismertté válás időpontjában kell közölni a munkavédelmi felügyeletet ellátó szervvel.

A baleset részletes, pontos leírása:

Ebben a rovatban röviden és pontosan a vizsgálat során megállapított tényeket kell leírni. Ha szükséges, külön lapon kell folytatni. A baleset lefolyását olyan részletességgel kell ismertetni, hogy a leírtakból egyértelműen lehessen következtetni a baleset okaira, a bekövetkezésért esetlegesen felelős személyekre, a hiányosságokra, és a leírtakból utólag rekonstruálható legyen az esemény. Súlyos szolgálati és munkabaleset bekövetkezésekor minden esetben, más balesetnél szükség szerint helyszínrajzzal is ki kell egészíteni a jegyzőkönyvet.

Ha a korábbi adatok megadása során „Egyéb” válasz felhasználásra került, itt minden esetben konkrétan meg kell jelölni, hogy az egyéb fogalom mit jelent.

Milyen munkavédelmi, illetve más előírást szegtek meg:

A munkavédelemre vonatkozó, vagy azzal kapcsolatos előírásoknak, szabályoknak, utasításoknak azokat a pontjait kell feltüntetni, amelyeket a baleset bekövetkezésekor megszegtek. Amennyiben nem szegtek meg előírást, úgy az erre vonatkozó bejegyzést is be kell írni.

Hasonló baleset megelőzéséhez szükséges intézkedések, a végrehajtás határideje, felelőse:

Fel kell sorolni azokat a műszaki, szervezési, egészségügyi, jogi, oktatási intézkedéseket, amelyekkel a hasonló balesetek megelőzhetőek. Amennyiben intézkedés nem szükséges, akkor azt kell beírni.

Egyéb adatok:

A sérült, illetve a tanúk meghallgatásáról készített jegyzőkönyvek, illetve más a baleset kivizsgálása során keletkezett iratok, dokumentumok felsorolása (azonosító számuk megjelölésével).

A sérült a jegyzőkönyvben foglaltakkal egyetért - nem ért egyet:

A megfelelő válasz aláhúzásával, illetve aláírásával a sérült tölti ki. „Nem ért egyet” vélemény esetén a sérült ez irányú indoklását a jegyzőkönyvhöz csatolni kell.

Aláírások:

A jegyzőkönyvben foglaltak valódiságáért a jegyzőkönyv aláírói felelősek. Az azonosíthatóság miatt az aláírók nevét olvashatóan is fel kell tüntetni.

A szerv részéről és a munkavédelmi megbízott aláírásoknál az állományilletékes parancsnok által a baleset kivizsgálására kijelölt vezető és munkavédelmi szakember (munkavédelmi tevékenységgel megbízott személy) ír alá.

Az érdekképviselő aláírásnál:

- ha működik az adott munkahelyen munkavédelmi érdekképviselő (az Mvt. 70. §-a szerint), akkor ő vesz részt a baleset kivizsgálásában;

- munkavédelmi érdekképviselő nélkül, amennyiben a sérült tagja valamely szakszervezetnek, akkor azon szakszervezet képviselője vehet részt a baleset kivizsgálásában;

- ha az előző két feltétel egyike sem áll fenn, akkor az aláírás helye üresen marad.

A szerv vezetője (parancsnoka) aláírásnál a baleset kivizsgálásáért felelős állományilletékes parancsnok (munkáltató) ír alá.

Kelt:

Fontos feltüntetni a jegyzőkönyv felvételének helyét és a pontos dátumot.

A balesetek minősítése

A szolgálati kötelemekkel összefüggő baleset fogalmát e rendelet 2. §-ának 6. pontja, a munkabaleset fogalmát az Mvt. 87. §-ának 3. pontja, az üzemi baleset fogalmát a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 52. §-a határozza meg.

A bekövetkezett balesetet a kivizsgálás során feltárt adatok alapján az állományilletékes parancsnok minősíti, hivatásos beosztású esetén szolgálati kötelemekkel összefüggőnek vagy nem összefüggőnek, egyéb munkavállaló esetén munkabalesetnek vagy nem munkabalesetnek. A minősítésről a parancsnoknak a baleseti jegyzőkönyv kézhezvételétől számított 15 napon belül kell döntenie. A határozatot a döntést követő

5 napon belül kell közölni a balesetet szenvedettel. A hivatásos állományú beosztottak a minősítés ellen a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül a belügyminiszterhez, annak döntése ellen az illetékes bírósághoz fordulhatnak. A nem hivatásos állományú munkavállalók a határozat ellen a munkavédelmi hatósági felügyeletet ellátó szervhez fellebbezhetnek.

A belügyi alapellátást végző orvos a 21/2000. (VIII. 23.) BM-IM-TNM együttes rendeletben meghatározottak szerint véleményezi a hivatásos állományt ért baleseteket. Az utólagosan kivizsgált balesetek esetében (amikor a baleset bejelentésére nem a bekövetkezés napján, szolgálati időben kerül sor) a munkáltatónak minden esetben ki kell kérni az alapellátó orvos vagy a belügyi egészségügyi szolgálat véleményét arról, hogy a megállapított egészségkárosodás és a bejelentett baleset között van-e okozati összefüggés.

A minősítésről hozott határozat rendelkező része a sérült személyére és szolgálati helyére, a baleset helyszínére és idejére vonatkozó adatokon, továbbá a munkáltatónak a baleset minősítésére vonatkozó döntésén kívül a jogorvoslati jogosultságról szóló tájékoztatást is tartalmazza. Az indoklásnak meg kell határozni azokat a körülményeket és jogszabályokat, amelyek a baleset bekövetkezése és a hivatásos szolgálatellátás, munkavégzés közötti összefüggést alátámasztják, vagy kizárják, a bekövetkezett sérülést, illetve - ha szolgálatlal összefüggés megállapítható - a sérült közrehatását.

A határozat meghozatalával egyidejűleg az állományilletékes parancsnoknak intézkednie kell a baleset társadalombiztosítási ellátások szempontjából történő minősítéséről (üzemi, nem üzemi), illetve gondoskodnia kell a baleseti ellátások folyósításáról. A baleseti jegyzőkönyv és a baleset üzemiségét elismerő határozat egy példányát az illetékes egészségbiztosítási szerv részére is meg kell küldeni.

A határozat(ok) elkészítésénél figyelemmel kell lenni a vonatkozó jogszabályokban meghatározott alaki és tartalmi követelményekre. A munkavédelmi szempontból történő minősítő határozat megfelelőségét az adott rendvédelmi szerv munkabiztonsági főfelügyelője minden esetben ellenőrizze! A társadalombiztosítási szempontból történő minősítés ellenőrzésének rendszerét az országos hatáskörű központi szervek szervezeti sajátosságuknak megfelelően határozzák meg.

A szolgálati és munkabalesetekről - a felmentési nappal nem járókról is - nyilvántartást kell vezetni az adott szervnél. A balesetet szenvedettel kapcsolatban a nyilvántartásnak - az Mvt. 64. §-ának (3) bekezdése és az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 5. §-a alapján - a következő adatokat kell tartalmazni:

- a sérült neve (ideértve a születési nevet is), TAJ-száma, neme, állampolgársága, születési helye és ideje, anyja neve,
- a sérült munkaköre,
- a sérülés időpontja, helyszíne, jellege,
- az esemény leírása,
- a sérült ellátására tett intézkedések,
- a sérült folytatta-e a munkáját,
- a tanúk neve, lakcíme,
- a bejegyzést végző neve, munkaköre (beosztása).

A nyilvántartást „Baleseti naplóban” kell vezetni.

A nem szolgálati és nem munkabaleset kategóriába tartozó balesetekkel kapcsolatban, jegyzőkönyvben kell nyilatkoztatni a sérültet a baleset körülményeiről.

Vezénylés, kirendelés, illetve munkavégzésre átgengedés esetén a sérült munkáját, szolgálatát irányító szerv - az érintett szerv egyidejű értesítése mellett - köteles a balesetet bejelenteni, kivizsgálni és a minősítésre - az arra jogosult állományilletékes parancsnok felé - javaslatot tenni.

Hivatásos állományú sérült esetén a baleset társadalombiztosítási ellátások szempontjából történő minősítéséről a munkáltatói jogokat gyakorló állományilletékes parancsnok intézkedik.

A balesetekkel kapcsolatos bejelentési, tájékoztatási feladatok

A balesetet szenvedett személy köteles a sérülését közvetlen munkahelyi (szolgálati) felettesének azonnal bejelenteni. Amennyiben a sérülés súlyossága ezt nem teszi lehetővé, úgy e bejelentési kötelezettség a sérült közvetlen munkatársát terheli.

A baleset kivizsgálása során keletkezett dokumentumok közül a baleseti jegyzőkönyv és határozat egy példányát a baleset bekövetkezésétől számított 30 napon belül kell - a szolgálati út betartásával - az országos hatáskörű központi szervek munkavédelmi felügyeleti tevékenységet ellátó szervezetéhez felterjeszteni. A munkavédelem hatósági felügyeletét ellátó szervek a balesetekkel kapcsolatosan - a felsoroltakon kívül - egyéb dokumentumok bekérésére is jogosultak.

E rendelet 1. §-ának c) bekezdése alá tartozó szervek - az Mvt. alapján vonatkozó baleset-kivizsgálási, bejelentési kötelezettség teljesítésén túl - kötelesek a hivatásos katasztrófavédelmi szervek munkavédelmi felügyeletét e rendeletben meghatározottak szerint tájékoztatni, és baleseti jegyzőkönyvet felvenni.

Az éves baleseti statisztikával kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettséget az országos hatáskörű központi szervek határozzák meg. A rendvédelmi szervek, illetve a felügyeletük alá tartozó szervek személyi állományát ért balesetek statisztikai összesítését az országos hatáskörű központi szervek készítik el, és a tárgyévét követő január 31-éig terjesztik fel a BM Humánpolitikai Főcsoportfőnökségre.

A baleseti statisztikában állománycsoportonként kell értékelni a balesetek és a felmentési napok számát. Összesített formában a balesetek okait, a keletkezett sérüléseket és a baleset bekövetkezésekor a sérült tevékenységét, valamint a baleset bekövetkezésében szerepet játszó eszközöket, anyagokat.

Az Mvt. által meghatározott súlyos munkabaleset kategóriába tartozó baleseteket azonnal be kell jelenteni a munkavédelmi felügyeletet ellátó szervnek, lehetővé téve ezzel, hogy a baleset kivizsgálásában részt tudjon venni a munkabiztonsági főfelügyelő, illetve a munkabiztonsági felügyelő. E balesetokról a kivizsgálást, illetve a baleset minősítését követően tájékoztatni kell a BM Humánpolitikai Főcsoportfőnökséget. A bejelentésnek tartalmaznia kell a balesetet szenvedett személyi adatait, az esemény rövid ismertetését, annak helyét, időpontját, valamint a baleset kivizsgálásával kapcsolatos főbb megállapításokat.

A balesetkből eredő esetleges károk megtérítése

Amennyiben a balesettel kapcsolatban a sérültnek kára keletkezett, úgy a kár megtérítésére

- a Hszt. és annak végrehajtására kiadott 23/1997. (III. 19.) BM rendelet,
- a köztisztviselők és közalkalmazottak esetében a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény vonatkozó előírásai alapján van lehetőség.

Az állományilletékes parancsnok (munkáltató) a károkozásról való tudomásszerzését követő 15 napon belül köteles felhívni a károsultat kárigénye előterjesztésére. A felhívásnak tartalmaznia kell a munkavállaló tájékoztatását arról, hogy milyen jogcímen igényelhet kártérítést, és kártérítési igényét hova kell benyújtania.
